

РЕШЕНИЕ

№ 27939

гр. София, 20.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 12.12.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **11235** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК. Образувано е по жалба на „Български пощи“ ЕАД, чрез юрк. К., срещу решение № 307 от 16.10.2024г. на Комисия за защита от дискриминация, ад хок заседателен състав, с което е установено, че при осъществяване на своята дейност жалбоподателят е поддържал и продължава да поддържа архитектурна среда, която затруднява свободния достъп на лица с увреждания до и в сградата на пощенска станция 4330, находяща се в [населено място], [улица], което на основание чл.37 от ЗЗДискр. представлява дискриминация по признак „увреждане“, издадено е задължително предписание да отстрани констатираното нарушение в 1-месечен срок като уведоми комисията, и е наложена имуществена санкция в размер на 1000лв. Жалбоподателят сочи, че пощенската станция в [населено място] е разположена на 1-ви етаж в сграда, която е собственост на „БТК“ ЕАД. Сградата не попада в приложното поле на чл.55 от ЗХУ, тъй като не е собственост на жалбоподателя. Сградата не е нито държавна, нито общинска собственост, за да може на собственика ѝ да се вменят задълженията по чл. 53, ал.5 от ЗХУ и чл.5, ал.1 от Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията. „Български пощи“ ЕАД е ЮЛ отделно от държавата. Имуществото на търговците не е държавна или общинска собственост дори ако държавата или общината са били еднолични собственици на прехвърленото в тях имущество. След преобразуването му от държавно в частно, дружеството е отделен

правен субект и не могат да му се вменят задълженията на държавните и общинските органи. На следващо място жалбоподателят е наемател в процесната сграда и не може да осъществява контрол по реда на чл. 169, ал.4 и ал.6, чл. 184 и чл.220, ал.1 от ЗУТ за поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда, защото може да извършва преустройства само с изричното съгласие на наемодателя. На следващо място процесното решение е с противоречиви мотиви. От една страна в него се приема, че жалбоподателят е стартирал действия за изграждане на съоръжение за лица с увреждания, а от друга страна е приел, че такова съоръжение липсва. В конкретния случай липсват данни за настъпили общественоопасни последици, липсва подадено оплакване от хора с намалена подвижност, което не е отчетено от ответника като смекчаващо обстоятелство при индивидуализация на наказанието с оглед минимума на санкцията от 250лв. Поради това се иска от съда да отмени процесното решение или алтернативно – да намали размера на имуществената санкция до законовия минимум. Претендира се юрисконсултско възнаграждение от 360 лв.

Ответникът - Комисия за защита от дискриминация, редовно призован, в придружителното писмо, с което е изпратена административната преписка, оспорва жалбата. Счита, че процесното решение е издадено от компетентен орган, при спазване на процесуалните правила и материалния закон. Не се представлява в осз на 12.12.2024г. В писмени бележки от 13.12.2024г. прави възражение за прекомерност на възнаграждението на пълномощника на жалбоподателя. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

СГП, уведомена с писмо, не прави искане за конституиране като страна в производството и не изпраща представител.

При извършен анализ на представените с административната преписка и приложения по делото писмени доказателства, Административен съд София град, второ отделение, 41 състав, приема за установена следната фактическа обстановка:

Производството пред административния орган е образувано в резултат на служебна проверка от служители на КЗД в пощенска станция в [населено място] на адрес [улица], при която е установено, че сградата, в която се помещава офиса, има вход, пред който има изградени стъпала с парапет. За случая е съставен констативен протокол № 12-11-595 от 04.04.2023г., който с доклад на председателя на КЗД от 24.04.2023г. е представен на Комисията за образуване на производство. Към протокола е представен снимков материал на входа на сградата, от който е видно, че достъпът до него е след изкачване на 8 стъпала. Видно от разпореждане №651 от 27.09.2023г., Комисията се е самосезирала и е образувала производство по доклада. Преписката е разпределена на Ad Hoc заседателен състав, който е определил председател и докладчик. Докладчикът е провел процедура по проучване като е дадена възможност на страните да се запознаят със събраните по преписката материали. В хода на тази процедура жалбоподателят е представил становище от 13.12.2023г., в което е посочил, че ПС се намира на 1-ви етаж с площ от 122,40 кв.м. в сграда, собственост на „БТК“ ЕАД, като пощенският оператор е наемател по силата на договор от 26.01.2007г. със съответните анекси към него. Освен това дружеството е с едноличен собственик държавата и изграждането на съоръжения за достъпна архитектурна среда се осъществява чрез процедура по възлагане на обществена поръчка. Освен това следва да се направи архитектурен проект, да се снабди с разрешение за строеж и т.н., които отнемат време. Независимо от това дружеството е предприело действия, като със заповед № РД-69-456 от 07.12.20023г. на директора на

РУ „ЮЦР“ на „Български пощи“ ЕАД е наредено извършване на оглед, изготвяне на проект и количествено-стойностна сметка и анализ на необходимостта от ангажиране на външен изпълнител или вътрешна реорганизация. Към становището е приложен договорът за наем с „БТК“ АД, който в чл.11 забранява на наемателя да извършва преустройства и реконструкции върху наетата площ или монтира оборудване по начин, който я поврежда без изричното съгласие на наемодателя. Сроктът на договора е удължаван с анекси, като последният, представен по делото, е изтекъл на 10.06.2023г.

Въз основа на проучването е изготвено заключение на докладчика (л. 31) по преписката. На 07.03.2024г. е проведено заседание на КЗД, на което е даден ход по същество и е постановено процесното решение. В него е прието, че пощенската станция в [населено място] не е достъпна за хора с увреждания. Същата е обществен обект, в който се предоставят обществени услуги по смисъла на чл. 3 от ЗПУ, които не могат да се предоставят при по-неблагоприятни условия на основа на признаците по чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. Прието, че лицата с увреждания не могат сами, без чужда помощ, нито да влязат в станцията, нито да се придвижат до санитарния възел на заведението. Поради това липсва достъпна архитектурна среда за лица с увреждания до и в сградата на ПС, респ. същите не могат да ползват услугите ѝ, което е пречка за реализиране на техните законови права и представлява по-неблагоприятно третиране в сравнение с лицата без ограничена подвижност. Горното е квалифицирано като пряка дискриминация по защитен признак „увреждане“ по специалния състав на чл. 37 от ЗЗДискр. Отчетено е, че дружеството е започнало действия по изграждане на съоръжение, но към датата на решението същото не е изградено. Поради това е прието, че представените доказателства касаят намерения за изграждане, но не и действително изградено съоръжение. Следователно е осъществена дискриминация по защитен признак „увреждане“, за отстраняване на която е дадено задължително предписание, като при определяне на размера на санкцията е взето предвид, че това не е първо нарушение за жалбоподателя и засяга неопределен, но определяем кръг от засегнати лица (такива с намалена подвижност).

При така установената фактическа обстановка, настоящият състав прави следните правни изводи:

Оспореният акт е съобщен на жалбоподателя на 18.10.2024г., а жалбата е подадена на 25.10.2024г., видно от пощенско клеймо върху плик на л.9, т.е. в срок. Същата е процесуално допустима като подадена от лице- адресат на издадения административен акт, чийто права и законни интереси са накърнени с издаването му, в преклузивния 14-дневен срок и разгледана по същество е **ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА**.

Компетентността на КЗД е уредена в разпоредбата на чл. 47 от ЗЗДискр., където са регламентирани правомощията, с които разполага при решаването на визираните в същия текст въпроси, в качеството ѝ на независим специализиран държавен орган, осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите. В случая решението е издадено от компетентен орган при обсъждане на относимите факти и правилно приложение на процесуалния и материалния закон.

Пряка дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по чл.4, ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства.

Законът за защита от дискриминация цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение според признаците, изброени в разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който РБ е страна. За да е налице проява на дискриминация или тормоз по смисъла на ЗЗДискр., е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи неблагоприятно третиране на определено лице или лица, а е необходимо да се докаже още, че това неблагоприятно третиране е извършено по някой от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение, в случая неблагоприятно третиране, и причината за него, която при всички случаи следва да се изразява в признак по цитирания чл. 4 от закона.

В случая жалбоподателят е санкциониран за извършено нарушение на чл.4, ал. 1 във връзка с чл. 37, ал.2 от ЗЗДискр. по защитен признак „увреждане“. Изискването за достъпност на архитектурната среда е въведено с чл.9 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (ратифицирана със закон на 26.01.2012 г., ДВ, бр. 12 от 10.02.2012 г.) Държавите, ратифицирали конвенцията, са длъжни да предприемат мерки, които да идентифицират и премахват всякакви пречки и прегради пред достъпността по отношение на: а) сгради, пътища, транспортни и всякакви други открити и закрити съоръжения, включително училища, жилищни постройки, здравни заведения и работни места; б) информационни, комуникационни и други услуги, включително информационни системи и услуги за спешна помощ. Нормата на чл. 4 от ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на признак "увреждане". Разпоредбата на чл.37, ал.2 от ЗЗДискр. не допуска дискриминация на основата на признаците по чл. 4, ал. 1 в публичния или реалния сектор, пряко или непряко, свързана с извършването на стопанска дейност, включително по отношение на създаването, оборудването или разширяването на стопанска дейност или на започването или разширяването на всякаква друга форма на такава дейност. В чл.5 законът определя като дискриминация изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места.

Законът не дава дефиниция какво се разбира под публично място. Това понятие следва да се тълкува, изхождайки от целта на ЗЗДискр. и в съответствие с чл.9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания – съгласно цитираната норма от Конвенцията целта е да се даде възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, като имат достъп до всички удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Следователно сградите, в които се предоставят пощенски услуги, предлагани публично, могат да се определят като публично място, а самите услуги като такива от публичния сектор. Изискването е императивно и абсолютно, и засяга всички правни субекти, които осъществяват стопанска дейност в публичния сектор на публично място – независимо дали тези субекти са публични или частни. Възраженията на жалбоподателя в този смисъл и аргументите, които черпи ЗХУ, са неоснователни. В съдебната практика този въпрос се решава еднозначно – задължение и отговорност за осигуряване на достъпна архитектурна среда имат и частните субекти, щом предлагат обществени услуги

(Решение №6959 от 09.06.2016г. на Върховния административен съд по адм.д.№6376/2015г.) Това задължение произтича и от нормите на чл.2 от Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията във връзка с чл.169, ал. 4 от Закона за устройство на територията (ЗУТ). Съдът приема, че нормите на наредбата са адресирани към всички ползватели на сгради с обществено предназначение и инвеститори по смисъла на чл. 161 от ЗУТ, предвид разпоредбата на чл. 3, ал.1 т.4 от същата, свързана с инвестиционни дейности за привеждане в съответствие с изискванията за достъпност на наредбата на съществуващите сгради и съоръжения за обществено обслужване, вкл. на самостоятелен обект за обществено обслужване в сграда. Нормата на чл. 5 от Наредбата се отнася до урбанизираните територии в цялост – до изграждането и поддържането на достъпна градска среда и градско обзавеждане, а не и до отделни сгради и обекти. Тази разпоредба не поставя в тежест на общината отговорността за техническите изисквания към строежите за имоти, които не са общинска собственост. Неоснователни са и възраженията, че жалбоподателят е наемател и не може да извършва преустройства, защото договорът му за наем предвижда такава възможност със съгласие на наемодателя. Липсват доказателства такава да е поискано и да е отказано.

"Достъпна среда" съгласно §1, т. 2 от Наредба № РД-02-20-2 от 26.01.2021 г., е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания може да ползва свободно и самостоятелно. Неосигуряването на достъпна среда е въведено от закона като отделна, самостоятелна форма на дискриминация, при която не се изисква съпоставяне с други лица в сходно положение – не е необходимо да се установява, че при предоставяне на пощенските услуги в [населено място] конкретно лице с увреждания е било третирано по-неблагоприятно от друго лице, което не притежава този защитен признак. Това е така, защото липсата на достъпна среда, лишавайки хората с увреждания от възможността да участват самостоятелно и пълноценно в обществения живот, сама по себе си представлява неравноправно третиране и не е необходимо това да се установява с конкретни житейски примери.

Съдът приема, че за жалбоподателя като доставчик на обществени услуги и собственик на обект с обществено ползване съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, включително за лица със затруднена двигателна подвижност. Като не е осигурил такава, жалбоподателят е допуснал неравно третиране по отношение на тези лица. Неоснователно обаче ответникът е приел, че това неравно третиране е не само при осигуряване на достъпа до, но и в сградата на ПС. Доказателства за недостъпна архитектурна среда вътре в ПС на първия етаж от сградата не са приложени. Липсват такива констатации в протокола от проверката на л.11, както и в приложения снимков материал. Поради това констатациите в решението, че лицата с увреждания не могат да се придвижат с инвалидна количка до санитарния възел, са необосновани и недоказани, а решението в тази част като незаконосъобразно следва да бъде отменено.

Изрично правомощие на КЗД, регламентирано в чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., е да дава задължителни предписания по спазването на закона. Волеизявлението на органа има властнически характер, тъй като е с обвързващо действие по отношение на жалбоподателя, поради което за разлика от препоръките по т.6 от същия член подлежи

на съдебно обжалване. Доколкото няма спор по фактите относно липсата на достъпна среда до сградата на ПС и предвид изложеното по-горе относно задължението на жалбоподателя да поддържа такава, съдът приема, че дадените задължителни предписания в частта относно достъпа до сградата са законосъобразни. В останалата част същите следва да бъдат отменени по изложените по-горе причини. Съгласно чл. 80, ал. 1 и 2 ЗЗДискр който не изпълни задължение, произтичащо от този закон, се наказва с глоба от 250 до 2000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. Когато нарушението е извършено при осъществяване дейността на юридическо лице, на него му се налага имуществена санкция в размер от 250 до 2500 лв. Осигуряването на достъпна архитектурна среда е задължение, което произтича пряко от ЗЗДискр. В преписката жалбоподателят е представил доказателства в подкрепа на твърдението си, че е предприел действия по изграждане на достъпна архитектурна среда. Същите показват поведение, целящо да осигури някакъв достъп, но поради липса на доказателства за започнали процедури по действително осигуряване на такъв, към момента те не са довели до осигуряване на достъпна среда, която да обоснове отмяна на наложената санкция.

Законодателят не е определил налагането на санкцията като кумулативна мярка, следваща се от установена дискриминация, а е предоставил преценката за това на КЗД. Ето защо административният орган следва да изложи мотиви относно целта и размера на санкцията. И ако превантивната цел на санкцията произтича от целта на закона – да се предотврати за в бъдеще допускането на дискриминация и да мотивира лицето да поддържа достъпна архитектурна среда, то размерът на санкцията следва да бъде конкретно определен и индивидуализиран. Административният орган е изложил мотиви за определяне на санкцията над предвидения в закона минимум. Предвид факта, че нарушението, извършено от жалбоподателя, касае неосигуряване на достъп на лица с увреждания само до ПС, а и вътре в нея, съдът намира, че в тази част решението следва да бъде изменено, като санкцията се намали наполовина.

Предвид изхода на правния спор, на страните се дължат разноски пропорционално на уважената, респ. отхвърлената част от жалбата. На основание чл.143, ал.1 от АПК, на жалбоподателя се дължи юрисконсултско възнаграждение в размер на 100лв., определен съгласно чл. 37 от ЗПП във връзка с чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ. На ответника не се присъждат разноски по арг. от чл. 80 от ГПК, защото такива са претендирани след приключване на последното заседание.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София-град, II отделение, 41^и състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 307 от 16.10.2024г. на Комисията за защита от дискриминация по т. I и т. III в частта относно думите „и в“ сградата на ПС.

ИЗМЕНЯ решение № 307 от 16.10.2024г. на Комисията за защита от дискриминация в частта му по т. II, като **ОПРЕДЕЛЯ** имуществена санкция на

„Български пощи“ ЕАД в размер на 500 лева.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Български пощи“ ЕАД, срещу решение № 307 от 16.10.2024г. на Комисията за защита от дискриминация в останалата част като неоснователна.

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация да заплати „Български пощи“ ЕАД юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, подадена чрез АССГ в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: